

Posudek vedoucího diplomové práce

Autor, název, místo, rok, rozsah práce, vedoucí práce:

Bc. Josef PAVLÍČEK, *Pastorační a sociální činnost Kongregace Sester sv. Cyrila a Metoděje od jejího vzniku po současnost*, diplomová práce, Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Katedra dějin a didaktiky dějepisu, Praha 2021, 108 stran, z toho 13 stran textových a obrazových příloh, vedoucí práce: Mgr. Dušan Foltýn.

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využitě autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	x			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.	x			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .		x		
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .	x			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	x			
Autor správně cituje .	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			
Autor pravidelně konzultoval s vedoucím práce	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Josef Pavlíček se rozhodl ve své diplomové práci zpracovat a porovnat dějiny tří sociálních ústavů spravovaných v období komunistického režimu Kongregací Milosrdných sester sv. Karla Boromejského, záměrně umístěných na relativně odlehlých místech v příhraničí (Hrabice v Pošumaví, Komorní Lhotka v podhůří Beskyd, severočeská Česká Kamenice). Hlavním zdrojem informací byl archiv kongregace umístěný v jejím pražském mateřinci a klíčovým typem pramene kroniky jednotlivých řeholních domů, jejich součástí je i řada dílčích primárních pramenů.

Pavlíčková studie postihuje poměrně dlouhé období čtyř desetiletí a dobře dokládá, že se vztah režimu k ústavům zaměstnávajícím řeholnice v průběhu doby do určité míry měnil. Nejtvrdějším bylo nepřekvapivě počáteční období, kdy tlak režimu dopadal nejen na samotné sestry, ale někdy i souběžně, snad nezamýšleně bezohledně na jejich svěřence (stěhování z Českého Těšína do opuštěné a zcela zpustlé vily, str. 47 ad.). V pozdějším období socialistický stát rád využíval obětavosti sester boromejek, za které neměl civilní náhradu, ale snažil se tuto skutečnost skrýt před širší veřejností. V čiré podobě se pokrytecká snaha o utajení existence komunit sester projevila např. v okamžiku návštěvy japonské delegace v jednom z ústavů (str. 84).

Velmi zajímavou součástí práce jsou detaily z každodenního života sester a chovanců i z jejich vzácných dnů svátečních. Z nich zjevně velmi důležitou roli hrály pečlivě dokumentované společné výlety, které zřejmě umožnilo částečné uvolnění poměrů po roce 1953. Nechybí ani zmínky o postupném technickém vybavení ústavů (pračky, myčky apod.) či o sestrách v roli řidiček prvních automobilů. Vedle řeholních sester a chovanců jsou důležitými postavami též duchovní správci a různí laičtí zaměstnanci, včetně těch, kteří byli pověřeni vedením ústavů. Celkově jde o práci čtivou, byť v kapitolách o jednotlivých domech z pochopitelných důvodů poněkud popisnou. Z tohoto hlediska odlišný charakter mají hutné a informačně bohaté závěrečné komparační kapitoly (str. 77 ad.). Práci zakončují textové a obrazové přílohy (fotografie vybrány z archivu kongregace).

Hlavní připomínka k práci jde spíše na vrub situace v době jejího zpracování než k tíži autora. Vzhledem k dlouhodobým protiepidemickým omezením se nepodařilo vytěžit některé fondy, jejichž průzkum byl původně plánován (v první řadě jde o fond ÚSP Hrabice, SOkA Prachatice). Ze stejných důvodů nedošlo k využití metody orální historie, ačkoliv o ně autor usiloval. Nehledě na tuto skutečnost je Pavlíčkova diplomová práce zdařilým příspěvkem k poznání nepříliš probádané části naší novější historie.

Diplomovou práci Josefa Pavlíčka rád doporučuji k obhajobě.